

Vakantiespreiding opnieuw aan de orde

Gedurende de jongste maanden werd in ons land opnieuw aandacht besteed aan de vakantiespreiding. De aanleiding is gedeeltelijk toevallig. De Vlaamse en de Waalse gemeenschappen hadden op een verschillend tijdstip de paasvakantie gepland.

Dit leidde tot een in wezen ongewilde spreiding van de paasvakanties. Bepaalde deelsektoren van de toeristische wereld hebben dit toegejuicht, anderen hadden bezwaren. Al bij al schreeuwden de tegenstanders iets harder dan de voorstanders. Er moet worden toegegeven dat vakantiespreiding in wezen slechts zinvol is wanneer de volle capaciteitsbezetting wordt benaderd. Dit is niet het geval in de paasperiode tenzij voor de betere logiesakkommodaties.

De titel 'De vakantiespreiding opnieuw aan de orde' heeft echter een veel fundamenteelere achtergrond. Niettegenstaande de sterke groei van de tweede vakanties en de korte vakanties blijft de concentratie van de vakanties in de tijd gesteld. 65 % van de Belgen starten hun hoofdvakantie in juli of augustus. Tien jaar geleden (1985) lag dit aandeel op 69%. Wanneer we de hoofd- en nevenvakanties samen nemen liggen de aandelen in juli en augustus op 53% in 1994 en 61% in 1985.

Omwille van de concentratie in de tijd en de hiermee gepaard gaande verkeersellende, heeft de Europese Commissie haar groeiende bezorgdheid uitgedrukt over de te sterke concentratie van de vakanties. Dit kwam duidelijk tot uiting op het kongres van de Europese Commissie te Düsseldorf eind vorig jaar, georganiseerd door de toerisme-eenheid van het Direktorat-Generaal XXIII gewijd aan de 'staggering of holidays'.

Op dit kongres werd niet enkel het goed werkend Duits systeem uiteengezet; er werden tevens oplossingen besproken. Een belangrijke konklusie van dit kongres was ongetwijfeld de noodzaak dat elk land in de eerste plaats voor eigen deur moet vegen en een eigen systeem moet uitwerken, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van de eigen toeristische gebieden.

Ook in de schoot van de Raad van Bestuur van het Vlaams Kommissariaat-Generaal voor Toerisme (VCGT) wint het idee van de vakantiespreiding aan betekenis. Het is trouwens opgenomen in een zevenpuntenprogramma dat het VCGT aan het formatieberaad heeft overgemaakt.

Spreiding van de zomervakanties is eveneens één van de tien topics van het actieprogramma dat door de Raad van Bestuur van de GOM-West-Vlaanderen aan de formateurs en partijvoorzitters werd overgemaakt.

Laten we nog eens kort het waarom van de vakantiespreiding in herinnering brengen.

Volgende uiteenlopende redenen kunnen worden aangehaald.

In de eerste plaats is de vakantieganger zelf het slachtoffer van de huidige concentratie. De toerist krijgt tijdens het hoogseizoen waar ook in Europa een minder goed produkt (verkeerskongestie, overbezetting, slechte service enz.) voor een hogere prijs.

De concentratie is ook niet-sociaal. De jongere gezinnen met relatief lage inkomens en hogere gezinslasten zijn gebonden aan de periode juli-augustus of de weken met de hoogseizoenprijzen.

Een derde argument voor vakantiespreiding houdt verband met de hoge uitgaven voor de publieke sektor. Pieken leiden altijd tot een inefficiënt gebruik van de noodzakelijke infrastructuur. Dit geldt zeker voor wegen, autosnelwegen en spoorwegen doch ook voor de infrastructuur op het lokale vlak zoals rijkswacht, politiediensten, medische uitrusting, gemeentelijk onthaal, brandweer enz.

Een betere spreiding van de vakanties heeft ook belangrijke ecologische voordelen. Door de hoge bezetting komen tal van toeristische bezienswaardigheden en natuurlijke attracties onder druk te staan. Het draagvermogen wordt overschreden waardoor in vele gevallen onherstelbare schade wordt toegebracht. Door de spreiding zou de groei van de toeristische vraag in de 'shoulder-periodes' worden opgevangen waardoor er ook veel minder behoefte zou zijn aan additionele capaciteit. Hierdoor zou de druk op de duinen afnemen.

Het vijfde argument ten voordele van de vakantiespreiding belangt direkt de toeristische sektor aan. Een betere spreiding leidt tot een betere benutting van het toeristisch patrimonium, met andere woorden een hogere bezettingsgraad. Ook dit is noodzakelijk. De bezetting van de hotels, appartementen en menig andere vorm van logies ligt te laag en is uit micro- en macro-ekonomisch oogpunt niet goed te keuren.

Velen verwachten eveneens een zekere positieve invloed van de vakantie-spreiding op de werkgelegenheid. In een periode met hoge werkloosheid bij de laaggeschoolden is deze faktor niet te verwaarlozen.

Een goed spreidingsvoorstel moet de oorzaken van de konzentratie wegnemen. Het klimaat is een gegeven. Niettemin laat het klimaat toe in ons land het toeristisch seizoen te laten aanvangen op 10 juni en uit te lopen tot 10 september.

Binnen deze termijn moet een oplossing worden gevonden voor de schoolverlofregeling en de bedrijfsverlofregeling. Dit is in ons land perfekt mogelijk. Het volstaat België in te delen in twee taalzones, Noord en Zuid. Voor de ene zone zou de zomervakantie starten op 10 juni tot 10 augustus en voor de tweede zone van 10 juli tot 10 september. Door het zomertijd hebben de beide periodes een vrij gelijke waarde. Ruim twintig jaar terug verdedigde het WES dit voorstel. Het behoudt zijn aktualiteit. Dit alles vergt slechts minimale inspanningen en aanpassingen van het onderwijs en het bedrijfsleven.

Het boven geformuleerde WES-voorstel is niet gebaseerd op communautaire overwegingen, doch berust op drie grondgedachten:

- (a) Primo, moet men vermijden dat kinderen van eenzelfde gezin onder twee verschillende vakantiezones ressorteren. De kans tot de geringste overlapping is enkel te vinden in een zonering volgens taalregime.*
- (b) Secundo, moet men vermijden dat de werkende leden van het gezin in een andere vakantiezone vallen dan de schoolgaande kinderen. De voorgestelde indeling Noord-Zuid biedt de garantie om de problemen tot een strikt minimum te herleiden.*
- (c) Tertio, deze indeling verzekert een goede spreiding van de binnenlandse toeristische vraag - veruit de belangrijkste vraag - over het verlengde hoogseizoen in de kustzone en in de Ardennen.*

Rekening houdend met het groeiritme van het aantal vakanties, groeiritme dat nog zal doorgaan, is het van belang voor onze bevolking dat in de komende maanden een passende oplossing wordt gevonden voor het probleem van de vakantiespreiding. Het alternatief is een vakantiechaos met alle nadelige gevolgen en onderbenutting van een dure infrastructuur zowel van publieke als private sektor.

Laten we hopen dat het Europees initiatief de Vlaamse en Waalse Executieven zal aanzetten om in overleg tot een ware spreiding te komen naar het Duits model en dit in het belang van zowel vrager als aanbieder in de toeristische sektor.

